

Н.М. ВОЛОСНІКОВА, Н.Б. РЕШЕТНЯК, Ф.В. АБРАМОВ
СТРАТЕГУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Метою статті є визначення загальних напрямків стратегування фінансової системи корпоративного забезпечення промислового підприємства. Запропоновано схему формування фінансової стратегії корпоративного забезпечення на підприємстві. Зауважено, що для забезпечення результативності фінансової стратегії системи корпоративного забезпечення підприємства необхідно деталізувати і конкретизувати її функції, ці функції пропонується поділити на дві складові: процеси формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Виділено узагальнену схему функцій суб'єктів управління фінансовими ресурсами підприємства. Визначено функції управління фінансовими ресурсами, на основі яких зроблено висновок, що фінансова стратегія системи корпоративного забезпечення на підприємствах забезпечує формування та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства, відповідність фінансових дій економічному стану та ресурсним забезпеченням підприємства та правильний вибір цілей фінансових дій та їх маневрування спрямоване для досягнення вирішальної переваги. Відзначено, що цілі стратегії корпоративного забезпечення промислового підприємства мають підпорядковуватися загальній стратегії економічного розвитку, а завданням фінансової стратегії системи корпоративного забезпечення підприємства є: визначення способів проведення успішної фінансової діяльності на підприємствах; визначення перспективних фінансових трансакцій, фінансове забезпечення операційної діяльності на підприємствах, розробка та здійснення заходів, щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства, розробка способів виходу із кризового стану, за умови його виникнення та методів управління підприємством. Зауважено, що розгляд та обґрунтування реалізації стратегії формування загальної корпоративної безпеки здійснюється через призму прийняття рішень. Проаналізовано схему формування стратегії загального корпоративного забезпечення. Зазначено, що економічний ефект відіграє важливу роль в економічному розвитку системи корпоративного забезпечення. Зроблено висновок що, дослідження особливостей проявів синергетичних ефектів системи корпоративного забезпечення спонукає до аналізу факторів, які перешкоджають ефективному функціонуванню механізму управління системою корпоративного забезпечення.

Ключові слова: системність; промислове підприємство; фінансова стратегія; фінансові ресурси; система корпоративного забезпечення; конкурентні переваги

N. VOLOSNIKOVA, N. RESHETNIAK, F. ABRAMOV
STRATEGY OF THE FINANCIAL SYSTEM OF THE CORPORATE SECURITY OF THE
INDUSTRIAL ENTERPRISE

The purpose of the article is to determine the general directions of strategizing the financial system of corporate security of an industrial enterprise. A scheme for forming a financial strategy of corporate security at the enterprise is proposed. It is noted that in order to ensure the effectiveness of the financial strategy of the enterprise's corporate security system, it is necessary to detail and specify its functions, it is proposed to divide these functions into two components: the processes of formation and use of the enterprise's financial resources. A generalized scheme of the functions of entities managing the financial resources of the enterprise is highlighted. The functions of managing financial resources are determined, based on which it is concluded that the financial strategy of the corporate security system at enterprises ensures the formation and effective use of the financial resources of the enterprise, the compliance of financial actions with the economic state and resource provision of the enterprise, and the correct selection of the goals of financial actions and their maneuvering aimed at achieving decisive advantage. It was noted that the objectives of the strategy of corporate security of an industrial enterprise should be subordinated to the general strategy of economic development, and the task of the financial strategy of the system of corporate security of the enterprise is to: determine the methods of conducting successful financial activities at enterprises; determination of promising financial transactions, financial support of operational activities at enterprises, development and implementation of measures to ensure the financial stability of the enterprise, development of methods of exiting the crisis state, in case of its occurrence, and methods of enterprise management. It is noted that consideration and justification of the implementation of the strategy for the formation of general corporate security is carried out through the prism of decision-making. The scheme of forming a general corporate security strategy is analyzed. It is noted that the economic effect plays an important role in the economic development of the corporate insurance system. It was concluded that the study of the peculiarities of the manifestations of the synergistic effects of the corporate insurance system leads to the analysis of factors that prevent the effective functioning of the management mechanism of the corporate insurance system.

Keywords: systematicity; industrial enterprise; financial strategy; financial resources; corporate security system; competitive advantage

Вступ. Основою функціонування та розвитку будь-якого підприємства на мікроекономічному рівні є наявність фінансового потенціалу. При цьому лише раціональне управління вказаним ресурсним забезпеченням, в умовах несприятливого впливу макроекономічного середовища, дозволяє підприємствам залишатись конкурентоспроможними на ринку. Належна та систематична оцінка системного підходу до загальної сукупності методів оцінки ефективності управління фінансовим забезпеченням промислового підприємства може дозволити вчасно виявляти недоліки та визначати можливості подальшого більш ефективного використання ресурсного потенціалу у діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень та літератури.

Проблеми системного підходу до загальної сукупності методів оцінки ефективності управління ресурсним забезпеченням промислового підприємства в умовах розвинутої ринкової економіки широко досліджуються науковцями, серед яких можна назвати: С. Б. Алексєєв, Л. Ф. Берднікова, В. Ю. Горбокось, С. М. Ілляшенко, Є. І. Жебокритський, В. В. Желєзняк, А. С. Коваленко, Н. С. Краснокутська, О. В. Кузьменко, О. С. Лаврук, Є. В. Лапін, О. А. Материнська, І. М. М'яких, Ю. С. Папіж, І. М. Репіна, О. М. Свіргун, С. В. Сердак, В. В. Соколовська, І. С. Терещенко, І. А. Фесенко, О. І. Шаманська, Л. А. Шило, А. О. Ярова та інші. ін.

Проте деякі теоретичні, методологічні і практичні аспекти потребують подальших досліджень, тому що результати досліджень не дають комплексної уяви про особливості зазначеного системного підходу. З цієї причини нами пропонуються конкретні підходи до розв'язання цієї ключової проблеми.

Метою статті є визначення загальних напрямків стратегування фінансової системи корпоративного забезпечення промислового підприємства.

Цілі фінансової стратегії системи корпоративного забезпечення на підприємствах мають

підпорядковуватися загальній стратегії економічного розвитку системи та спрямовуватися на максимізацію прибутку та ринкової вартості підприємства. При розробці фінансової стратегії слід враховувати динаміку макроекономічних процесів, тенденції розвитку вітчизняних фінансових ринків, можливості диверсифікації діяльності підприємства та зміни у інституційному середовищі.

Схема формування фінансової стратегії корпоративного забезпечення на підприємстві наведено на рис. 1

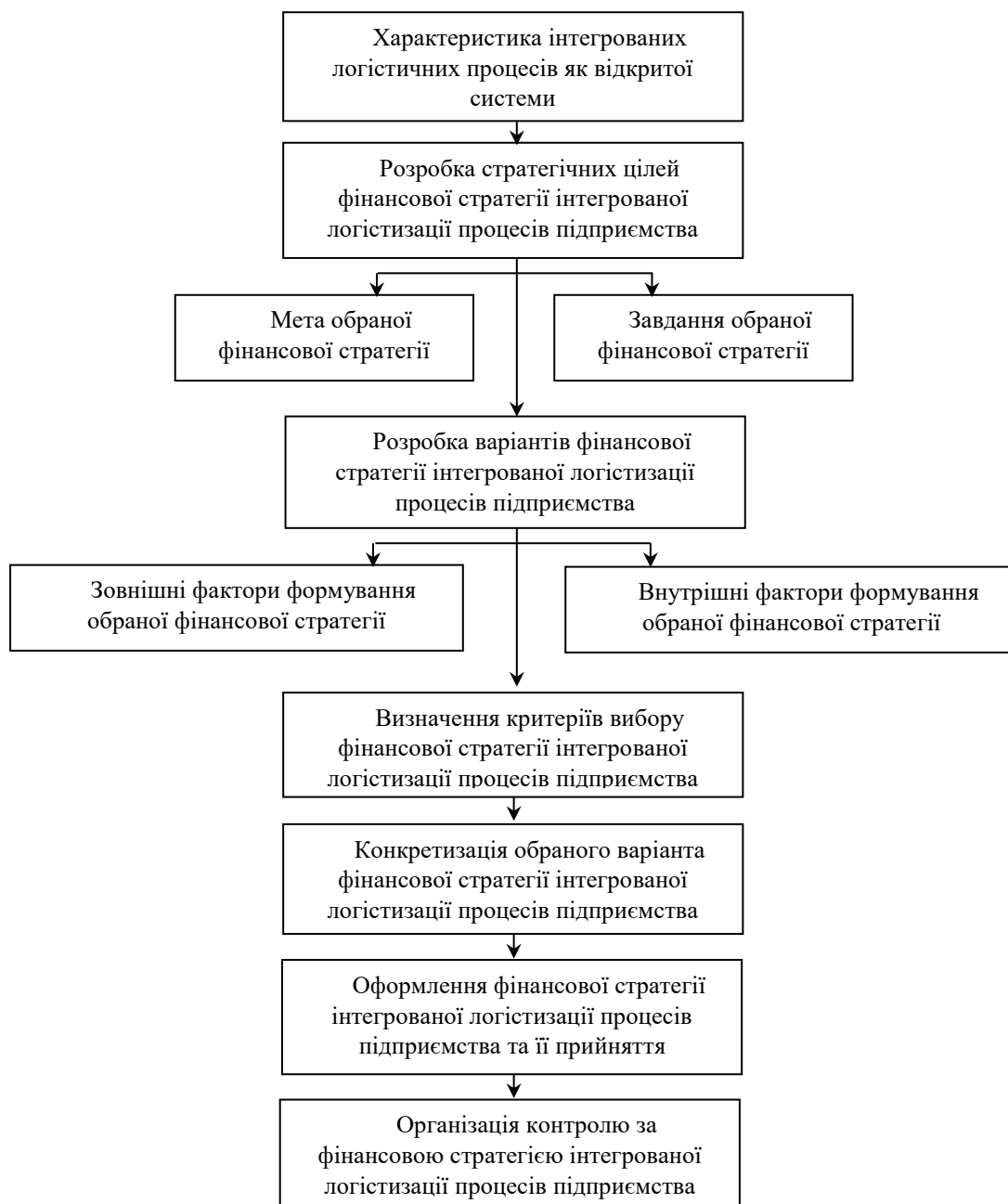

Рисунок 1 – Узагальнена схеми формування фінансової стратегії корпоративного забезпечення на підприємствах

Джерело: розроблено автором на основі [1, с. 161-163].

Для забезпечення результативності фінансової стратегії системи корпоративного забезпечення підприємства необхідно деталізувати і конкретизувати її функції, що поділяються на дві складові: процеси формування та використання фінансових ресурсів підприємства.

Узагальнена схема функцій суб'єкта управління фінансовими ресурсами підприємства наведено на рис. 2.

Визначені функції управління фінансовими ресурсами доводять до висновку, що фінансова стратегія системи корпоративного забезпечення на підприємствах забезпечує формування та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства, відповідність фінансових дій економічному стану та ресурсним забезпеченням підприємства, правильний вибір цілей фінансових дій та їх маневрування спрямоване для досягнення вирішальної переваги.

Таким чином, можна констатувати, що завдання фінансової стратегії системи корпоративного забезпечення підприємства такі: визначення способів проведення успішної фінансової діяльності на підприємствах; визначення перспективних фінансових трансакцій із суб'єктами господарювання зовнішнього

середовища; фінансове забезпечення операційної діяльності на підприємствах; розробка та здійснення заходів щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства; розробка способів виходу із кризового стану, за умови його виникнення та методів управління підприємством [2, с.171-178; 3].

Для реалізації ефективної стратегії досягнення конкурентних переваг необхідно забезпечення відповідного рівня розвитку управлінської системи, здатної забезпечити інтеграцію функціональних сфер його діяльності. Досягнення взаємодії й узгодженості впроваджуваних заходів у кожній із сфер діяльності підприємства повинно бути узгоджено із загальною стратегією [4, с. 358-369; 5, с. 685-692].

Слід відмітити, що конкурентні переваги здобуваються двома способами, а саме забезпеченням високої якості товару, вищої, ніж у інших товарів тієї ж цінової категорії та зниженням ціни товару нижче, ніж у інших товарів того ж гатунку.

Цілі стратегії корпоративного забезпечення промислового підприємства мають підпорядковуватися загальній стратегії економічного розвитку [6, с. 2-30; 7, с. 152-158].

Рисунок 2 – Функції управління фінансовими ресурсами інтегрованої логістики процесів підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [1, с. 119]

Розгляд та обґрунтування реалізації стратегії формування загальної корпоративної безпеки здійснюється через призму прийняття рішень та повинно забезпечувати формування та ефективне використання ресурсного забезпечення корпоративної безпеки; виявлення найефективніших напрямів зосередження забезпечення корпоративної безпеки; відповідність дій існуючих можливостей забезпечення корпоративної безпеки; визначення головних загроз з боку змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Проведенні дослідження свідчать про те, що завданнями стратегії корпоративного убезпечення є:

- 1) визначення способів її проведення за умов ефективного використання ресурсного забезпечення;
- 2) визначення критеріїв перспективних взаємовідносин із мікро- та макроекономічним середовищем;
- 3) фінансове забезпечення стратегії загальної корпоративної безпеки;
- 4) розробка способів виходу із кризового стану, критичної ситуації або катастрофи, тобто забезпечення стійкості системи корпоративної безпеки;
- 5) здійснення заходів щодо забезпечення стійкості загальної корпоративної безпеки на перспективу.

Таким чином, загальна схема формування стратегії загального корпоративного убезпечення містить такі етапи:

- 1) характеристика промислового підприємства з точки зору системи внутрішньої та зовнішньої безпеки;
- 2) розробка стратегічних цілей стратегії загальної корпоративної безпеки;
- 3) визначення критеріїв та вибір найкращого варіанту стратегії загальної корпоративної безпеки;
- 4) організація контролю за реалізацією стратегії.

Більш детальний розгляд стратегування дозволяє визначити умови формування стратегії загального корпоративного убезпечення [8, с. 287-289; 301-304] до якої відноситься відповідність розробленої стратегії загальної корпоративної безпеки загальній стратегії підприємства, узгодженість розробленої стратегії загальної корпоративної безпеки з прогнозованими змінами у мікро- та макроекономічному середовищі, урахування можливостей ресурсного забезпечення всіх рівнів корпоративної безпеки, вплив показників надійності на структуру окремих елементів системи корпоративного убезпечення.

Список літератури

1. Ареф'єва О.В. *Планування економічної безпеки підприємств* / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузьменко. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 170 с.
2. Бандурка О. М. *Основи економічної безпеки* / О. М. Бандурка, В. Є. Духов, К. Я. Петрова, І. М. Черв'яков. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 236 с.
3. Акоф Р. Л., Сасієні М. *Методи дослідження операцій* / Пер. с англ.– М.: Мир, 1971.– 536 с.
4. Венгер В. В. *Фінанси* : навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Венгер. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 432 с.
5. *Фінанси* : підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналії та ін. ; за ред. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.
6. Шлапак О. В. Державні фінанси України в сучасних умовах: проблеми стабілізації та антикризового управління / О. В. Шлапак // *Фінанси України* – 2014. – № 4. – С. 7–31.
7. *Фінансова система України в умовах економічних перетворень*: всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 18-19 квітня 2018 р.) : тези доп. І.Я. Чугунов, М.В. Тарасюк, Т.В. Канєва та ін. ; відп. за вип. І.Я. Чугунов. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 173 с.
8. *Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України* : монографія / І. О. Школьник, Т. А. Васильєва, С. В. Леонов та ін. ; за ред. І. О. Школьник, І. І. Рекуненка. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 343 с.
9. Кименко К.В. Актуальні проблеми модернізації фінансової системи України модернізації фінансової системи України / К.В. Кименко // *Ефективна економіка*. – 2015.

References (transliterated)

1. Aref'yeva O.V. *Planuvannya ekonomichnoyi bezpeki pidpriyemstv* [Economic security planning of enterprises] / O. V. Aref'yeva, T. B. Kuzmenko. – Kiev: Vid-vo Yevrop. un-tu, 2005. – 170 p.
2. Bandurka O. M. *Osnovi ekonomichnoyi bezpeki* [Fundamentals of economic security] / O. M. Bandurka, V. Ye. Duhov, K. Ya. Petrova, I. M. Cherv'yakov. – Kharkiv: Vid-vo Nac. un-tu vnutr. sprav, 2003. – 236 p.
3. Akof R. L., Sasieni M. *Metody issledovaniya operacij* [Operations Research Methods] / Per. s angl.– Moscow: Mir, 1971.– 536 p.
4. Venher V. V. *Finansy : navch. pos.* [dlia stud. vyshch. navch. zakl.]. – Kiev: Tsentruchovoi literatury, 2009. – 432 p.
5. *Finansy : pidruchnyk* / I.O. Liutyi, S.Ia. Borynets, Z.S. Varnalii ta in. ; za red. I.O. Liutoho. – Kiev : Vydavnytstvo Lira-K, 2017. – 720 p.
6. Shlapak O. V. *Derzhavni finansy Ukrainy v suchasnykh umovakh: problemy stabilizatsii ta antykrizovoho upravlinnia* [State finances of Ukraine in modern conditions: problems of stabilization and anti-crisis management] *Finansy Ukrainy* [Finances of Ukraine] – 2014. – no 4. – pp. 7–31.
7. *Finansova systema Ukrainy v umovakh ekonomichnykh peretvoren* : vseukr. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 18-19 kvitnia 2018 r.) : tezy dop. I.Ia. Chuhunov, M.V. Tarasiuk, T.V. Kanieva ta in. ; vidp. za vyp. I.Ia. Chuhunov. – Kiev: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2018. – 173 p.
8. *Problemy i perspektivy rozvytku finansovoi systemy Ukrainy*: monohrafiia [Problems and prospects of development of the financial system of Ukraine: monograph] / I. O. Shkolnyk, T. A. Vasylijeva, S. V. Leonov ta in. ; za red. I. O. Shkolnyk, I. I. Rekenenka. – Sumy : Sumskiy derzhavnyi universytet, 2017. – 343 p.
9. Kymenko K.V. Aktualni problemy modernizatsii finansovoi systemy Ukrainy modernizatsii finansovoi systemy Ukrainy [Actual problems of modernization of the financial system of Ukraine modernization of the financial system of Ukraine] // *Efektivna ekonomika* [Efficient economy]. – 2015.

Надійшла (received) 02.01.2023

Відомості про авторів / About the Authors

Волоснікова Наталія Миколаївна (Volosnikova Nataliia) – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри загальної економічної теорії, Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9076-5231>; e-mail: Nataliia.Volosnikova@khp.edu.ua

Решетняк Наталія Борисівна (Reshetniak Natalia) – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедрою загальної економічної теорії, Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0070-5038>; e-mail: Natalia.Reshetniak@khp.edu.ua

Абрамов Федір Володимирович (Abramov Fedir) – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри загальної економічної теорії, Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4825-3974>; e-mail: Abramov@khp.edu.ua